

କୁଣ୍ଡ	ଅନ୍ଧରୀ ପାତାଳୀ
ଗୁରୁ	ହିମ୍ବାଦିତ

MR. MALARIBAL'S notes tempt me to put in a few words on Insect mating.

I strongly believe that child-marriage is injurious to the married, their offsprings, and to the society at large. By Child-marriage I take it to be a marriage between a female under 14, and a male under 10.

H. In Bengal child-marriages have perceptibly diminished among the educated classes, the marriageable age of the girls having risen to 10 or 12, and of the boys to 17 or 18 or more. Exceptions are to be found only in Kulin families. In Orissa no child-marriage is observable among the Mahanties. It occurs in full force in the other higher classes, the Brahmins, and the naturalized Bengalis.

True filially,
Mrs Mohan Chakravarty.

ବି ୧୭-ରୁ ଉତ୍ତମ ସାହ
ଅଧ୍ୟାତ୍ମାଦର୍ଶ କବିତାର ପଣେନନ୍ଦ
କବି, ଲକ୍ଷ୍ମୀନନ୍ଦ ।

ପାତ୍ର ପାତ୍ର ପାତ୍ର ପାତ୍ର

ସାପ୍ତାତ୍ମିକସମ୍ବାଦପତ୍ରିବା ।

४५६

୧୦୨୬ ମେ ମାର୍ଚ୍ଚି ୨୯୯୨ ପତ୍ର ପାଇଁ କାଳିଶାଖ

ଏବାର ହେଉଥାଏ ପିପଲରୁ ସମ୍ମ ମହାମାଳୀ
କର୍ତ୍ତା ଉପରିନ୍ଦ୍ର ଯେହି ବିଦୟୁମୁଖର ଧର
ଦିନରେ ପଠାର ଥିଲେ ଅଛି ଦିନର
ଦିନ ମହୋଦୟ ବନ୍ଦାଇବାକୁ ଫଳ ମାତ୍ର
କା ୧୯ ଉତ୍ତରେ ଦିନରେ ପଠାର ଗମର ସମ୍ମ
ମାନ୍ଦ୍ରାଷ୍ଟ୍ର ଧନ୍ୟବାଦ ପାହାନ କରାଯାଇଲୁ । ପାହା
କରିବାକୁ ଉତ୍ତର ଅଜାନକରିପାତ୍ର ଓ ଉତ୍ତର ପାହାର
କରି ଆମିନ୍ ମାତ୍ର ।

ତଳକୁଣ୍ଡଳ ରାଜିମାନେ ପଦ୍ମପୁରକ ହନ-
ଅନ୍ତର ଶୋଭାଅଳଗି ଥାଏ;—

କହୁ ଦୀରଜାନାଥ ବେଳ, କାହୁ କେବଳ
ମୋହନ ମନ୍ଦିର, କାହୁ କଣ୍ଠିଧର ମନ୍ଦିର,
କାହୁ ଘରସେଇପ ତାହାର, କାହୁ ଶିବପ୍ରସାଦ
କାହୁ, କାହୁ ଶାତଙ୍ଗର ଚାଲାର୍ଯ୍ୟ, କାହୁ କୁଳା
ନାର, କାହୁ କାନ୍ତର ମନ୍ଦିରାବୀ, କାହୁ କଷେତ୍ର
କାହୁ, କାହୁ ଗମନାଳ ବଡ଼, କାହୁ ବାଲାନ୍ଧି
କାହୁ ଓ କାହୁ ଅଛେତପ୍ରସାଦ କ୍ଷୟ। ବରତିର
କାହୁ ଦୀପି ହାତୁ ହାତକାଳାଥ ସେବ
ଏମାନ୍ଦର ସମ୍ମାନ ହୋଇଅଗନ୍ତି ।

ପଦ୍ମମାଲିଙ୍କନ ଉଦୟର ସାହେବ ଲଜବ-
ରତାରୁ କେବଳତ ସନ୍ଧାର ଅମେ ମୋ-
କାମକୁ ସହେବ କେନ୍ଦ୍ରାର ବଗାର ମାନାଶ୍ଵର
ପଥର ପାଇଥିଲାଏନ୍ତି । ପ୍ରାଣୀ ଅମା ସଥାତରେ
ଏ କମଳକୁ ଦେଇ ଅବିବେ । ସାହେବ ପରିଷ-

ଦେଇ କାଳଗିରିରେ ଥିଲା ସମୟରେ ଯୋଠା
ପୋଷଣକୁ ସଖିକାନ୍ତ ମୋହକମା ଉପରେ
ଦୋଷଧର ମନ୍ତ୍ର ଚକ୍ରଧର ବାହୁ ମହନ୍ତ
ଦେବାଚୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଜ୍ଞାନକ ଦୋଷ
ପାଇଲା କାହାରୁ । ଆଶାନ ଅଷ୍ଟେଳ ମାନ ଦେବ-
ରେ ଦର୍ଶନ ମାତ୍ରେ ପୁନବାର ବାଲେଖ-
ରକ୍ଷଣ ଯାଏ ସେଠାରେ ଏ ମୋହକମାର ଦିଗ୍ବିଜ୍ୟ
କରିବେ ।

ପତ୍ର ପାଇଁ ସାହର କଣ୍ଠୀ ଏ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ
ଏକଥାରେ ଛଳିଲାଗିବ ମଧ୍ୟମିତ୍ରଙ୍କେ ଦେଖି
ପଢା ନେବନ୍ଦିମଧ୍ୟମିତ୍ରଙ୍କେ କନିଶକ୍ତି ହୋଇ
ଅଛିନ୍ତି ଯଥା;—

ଶ୍ରୀମଦ୍ ପ୍ରେକ୍ଷଣ ପାଦେତ, ବାହୁ ବିମନଗୋ
ଚନ୍ କରଦେବ, ମନ୍ଦିର ଶୋଭନାମାନୁକ୍
ରସ, ବାହୁ ପ୍ରସନ୍ନବାନ ଧର, ବାହୁ
ତୁମେତୁ ନନ୍ଦି, ବାହୁ ସର୍ବଜ୍ଞାତ ରଥ,
ବାହୁ ସମସ୍ତଧାତ ଦାତ, ବାହୁ ଦେବଦାତ
ରଥ, ବାହୁ ଦାମୋଦର ନନ୍ଦାନ୍ତ, କାଳ ମରି-
ବନ୍ଧୁ, ବାହୁ ମହେଶ୍ୱର ଦାନ୍ତର୍ଧା ଓ ବାହୁ
ଶୂନ୍ୟବନ୍ଧୁ ଦାତ, ଶ୍ରୀମଦ୍ ପ୍ରେକ୍ଷଣ ସାହେତ,
ଶ୍ରୀମାନ ନନ୍ଦାନ୍ତ ଦେଖାଯାଇଥି ।

ପ୍ରତିକାରୀ ଅନୁଗ୍ରହ ପ୍ରଦର୍ଶନାରେ ସହ
ମହିଳାଙ୍କ ଏବଂ ପ୍ରଦର୍ଶନାରେ ଏକାତ୍ମମେ
ମଧ୍ୟ ଯେଉଁ ମାତ୍ର ସୁଖାନ୍ତି ଅନୁଭବ

ମୂଲ୍ୟ	ଅପ୍ରିଲ	ବଜାରୀ
ବାର୍ଷିକ	ଟ ୨୯	ଟ ୨୯
ଜୀବନବୁଦ୍ଧି ଟ ୦.୫		ଟ ୦.୫

କାର୍ଯ୍ୟ କମ୍ ଆପଣା ଶେଖିବ ପୁଣୀତେବେଳ ବି-
ମାଗର ପାହବର୍ଷକାଳ ଲୋଗ ଦିନଅଛନ୍ତି ସେ-
ମାଜଙ୍କ ଅଧିକ୍ଷ୍ଵା ଦିନକ ନିରିଭ ସେକେଠେ
ଅବଶ୍ରେଷ୍ଠ ମହୁର କଥେ ମହାମାଳି କବିତ୍ତିର
ଜେତେଇନ ଅଜ୍ଞା କୁମାରଙ୍କିତ ଏ ଅମାନନ୍ଦ
ମାସକୁ ଠାଁ୦୯ କା ଲେଖିଯ ଅଧିକାବେଚକ
ଦିଅ ମିରା । ଠାଁ ଏହି ଅଧିକା କେତନ ବେଳକ
କର୍ବଳା କୃତ୍ତିମ ସମାଜେ ଦିଅ ମିରା କାହା
ପେଇଁ କଥିଲୁ ଉତ୍ସେଷକୁପେ ଦେଖି ଦେବ
ମୂଳର କର୍ତ୍ତିମେଖ ପୁଅନପୁପେ ତାହାର
କରଇ ଦିଅ ଏହି ଅଧିକା କେତକ ଦେବେ ।

ବାବୁ ଉଚ୍ଛବସ୍ତୁ ବିଦୃତ ପ୍ରକାଶିତ ଦୃଷ୍ଟିକ
ଆହୀରଣେ ତେମିପୁରୁଷ ବାଜାରଙ୍ଗଳେ ଏବଂ
ଆମେମାନେଇହାରୁ ଖଣ୍ଡରେ ଉଧରାଇ ପାଇଥିଲୁ
ବାର କୃତକାରୀ ମାତ୍ର ପାଇବାର ବରୁଦ୍ଧରେ ।
ଉଚ୍ଛବସ୍ତୁକାରୀ ଆଶଙ୍କାରେ ଯେବେଳେ ଦୃଷ୍ଟି
ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥାଏହାର ପ୍ରକାଶ ହୋଇଥାଏଇ
ଆହା ଆମେମାନ୍ତ ପ୍ରଥମଙ୍କୁ ବାଜାରଙ୍ଗଳା ମନ୍ଦିର
ପୁରେ ପଠବମାନଙ୍କ ନଗାରଅଳ୍ପ ଏବଂ ବସନ୍ତ-
ଛାଗ ଦେବେ ସମ୍ମଧାରିଗ କହଇ ଶୁଣମାନି
ଆପେ ପନ୍ଦରକ କରିଦାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଥିବେ
ଆମୁଖକର ଆପଳକର କହବାରକାହାରୁ । ଯୁ
ଦ୍ଧରେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେବନୀଳ କରୁଥିଲୁ ତେବେଷିତ
ବନ୍ଦୁଶିଳକ ସ୍ଵାଧୀନ କରିବାର ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଦୁଇଟି
କିମ୍ବା କାହାକି ନଜିବାର ବନ୍ଦୁଶିଳକ ଥାଏ

କେବୁଥିଲୁ ଏହି ରେଖାରେ ଶ୍ଵେତପରମାଣୁ
ଅବଶ୍ୟକ ନୁହ କେତେବୁଦ୍ଧିର ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ଦୋଷହତ୍ତି । ସବୁଗେହରେ ମାଜନର ଓ ପ୍ରତି
ଦୂରି ଏହି ପ୍ରଦେଶରୀକା ପରିଷାର ପ୍ରପମାନ
ଦୟାରୀର ଦୋଷହତ୍ତି । ଉତ୍ତରାତ୍ମିକାନାଳରେ
ବହାହାର ଦିଶେ ଉପଦାର ଦେବ ସନ୍ଦେହ
ନାହିଁ । ଉତ୍ତରକବିତାରେ ପ୍ରକାର୍ଯ୍ୟ ଯାହାଗାନେତର
ଅନ୍ତର ବର୍ତ୍ତମନ ପୁଣ୍ଡବେଳ ଗୁରୁର ବିଷ୍ଣୁ
ଅନ୍ତର ।

କଳପନ ଅନୁଷ୍ଠାନ କରେଣନର ଦାର୍ତ୍ତି
ପିପତ ମୂଳ ଥର୍ମ ହେଲେ ରେ ଖେଳ ହୁଅଛା
ଯନ୍ତ୍ରିତକରେ ସେଷ ଦେବକ ଜାହା । ମାତ୍ରକରେ
ସମ୍ବନ୍ଧରେ କର୍ମଚାରୀ ସବୁ ଲକ୍ଷଣ । ଏହେତୁ
ଅନୁଷ୍ଠାନ ବରିବାକୁ ହେବା । ଏ ସ୍ଥାନରେ
ଦେବକ ଏ ବରିବାକୁ ଦେବକ ସବୁ ଏହି ଦୁଇକ
ଯେଉଁମାତ୍ରକ ସବୁ ଏହି ମୁଣ୍ଡ ସବୁର ଗନ୍ଧ-
ଦକ ମନ୍ଦର ଜ୍ଞାନାଶକୀ ଜୟା ଆହି ଅଛି
ଅନ୍ତିଷ୍ଠିତ ଦିନ ଦେବକ ବରିବାକୁ ଜାଗ-
ହୋଇ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦେବକରେ ଅନୁଷ୍ଠାନର
ଦେବକ । ଏହି ବାରତିଣୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦେବକା
ଯମନ୍ଦ୍ର ଦଶଶର କୃତିନ । ଏହି ୫୨୨ ମା
ନ୍ଦ୍ରାତ୍ମା ଏ ପର୍ବତୀ କାଳ ଶର୍ଵାନୀନୁ
ଦେଖିବାପାଇ ଦେଶର ଏ ପରମାଣୁରେ ଦ୍ୱିପରାଜ
କା ଅଣ ଦୁଇବାର ଦେବକ ଅଛି ଜାଗା ତୁମ୍ଭ-
ପୁର ବିଜନାତ୍ମକ ଏଥର ବିଜ ନୁ ଦେଇବାକୁ
ହେବେ । ଏସ ଦୂର୍ବୁଲୁ ପ୍ରକାଶରେ ଅନୁଷ୍ଠାନ
ଦେବକ ଉପରିବାକୁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦେବକ ଦୁଇକର
ଦେଖିବା କରିଲେ । ଏହି ଦେଶରେ ପ୍ରକାଶର
ଦେବକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦେବକ ବିଜନାତ୍ମକ ବିଜନ
ଦେବକ ଶର୍ଵାନୀ ଦେବକ ଗାନ୍ଧକର୍ତ୍ତା ଦେବକ ଅଛି ।
ଏହି ଦୂର୍ବ ଦିନ ଦେଶରେ ଦୁଇଘନ୍ତ ଦେବକ
ଦୁଇବା ଏକାନ୍ତରେ ଦେଶର ଦେବକ ଅଛି
ଏହି ଦୂର୍ବ ଦିନ ଦେଶରେ ଶର୍ଵାନୀନାକୁ ବଜା । ଏଥର
ଦେଶର ମାନ୍ୟା ଦେବକାର ନାହିଁ ।

ମଧ୍ୟପଦେଶର ବିଷୟାଳୟର ଗୁଡ଼ି ବନ୍ଦ
ସ୍ଥରେ ନୟମ ହୋଇଅଛି କି ଯାତର କୁମାର
ପରା ଓ ବନ୍ଧୁତାର କୁନ୍ତଳ ବନ୍ଦ ହୁଲା ତା ଏହି
କିମ୍ବା ଅପ୍ରେଲଠାରୁ ତା ଏହି ମର କୁଳ ପରିମାଣ
ଦିଲ୍ଲୀରେ ଏହି କଲ କୁମାର ପେହିପଥ
ତା ଏହି ପଥ ମରଠାରୁ କୁଳ ମାତ୍ରରେ ଏହି କରୁ
ଯଦ୍ଵାରା ଏହି କଲ କିମ୍ବା ଏହି କରିବ । ଏହି କାହାର

ପଠାଇଲମାନ ହାତ୍ଯାକର୍ତ୍ତାଙ୍କ କି ତାର ଧସର
ଦୁଆରୁଣେ ଦାନ ଅର୍ଥାତ୍ ବାଜ୍ରୀକ ମାତ୍ରରେ
୧୯୯୫ ଜାନ୍ମତି ବନ୍ଦାକଟ୍ ସମୟ ଅର୍ଥାତ୍ ଟେଲି
ମାତ୍ରରେ ଏ ଗୁଣ କିମ୍ବା ହେବ। ଗ୍ରାମୀଣଠାନୀ
ଆଜା ହୃଦୟ ଧରଇ ଶୁଣୁମ ଅଳକାର ପଥ
ବୋଧିଛେଇଅଛନ୍ତି ସହମୁକ୍ତ ମନ୍ତ୍ର ଲାଗୁ
କି ଉତ୍ତାପନେ ମନ୍ତ୍ର ମାତ୍ରରେ ବୁଝିବ ସଂଖ୍ୟା
ଅବ (ଶତ ସତ୍ତା ଗ୍ରାମର ଲକ୍ଷଣ ଏହିପରି
ମଟିଲ) ସେତାରେ ଦୂର ଦୂରେ ଓ କିମ୍ବା କିମ୍ବା
ମୁହଁରେ ଅଥବା କେବର ପ୍ରଦୟୋତିତ କେବାନ୍ତୁ
ମୁହଁରାନେ ଅପଣା ହିଲାଦୁ କବନକରନ୍ତି ଜ
ପଠାଇ କୁଷ କର୍ମରେ ଲଗାଇ ଦିନରୁ ଓ
କିମ୍ବରେ ଚାରି ବନ୍ଦାକ ହୁଅବ । ଏହି
ମନ୍ତ୍ରରେ କର୍ମକାରୀ ହେବ କିମ୍ବା ହେବ
ଅବଶ୍ୟକ ମୁହଁରୁମୁକ୍ତ ଅଳକ । ଏହିକାରିତିରେ
କୁଷ ବନ୍ଦା ପଞ୍ଜିରେ ପଢାଇ ଏପରି କବା
ଏହି ପଢାଇ କି ନାହିଁ କିନ୍ତୁ କିମ୍ବା କାହାରୁ
କିମ୍ବରେ ପ୍ରକରେ କର୍ମକାରୀରେ ସମଜାଗରକରି
ଅପରିକ୍ରମୀ ହେବୁ କବନ୍ଦାକିମ୍ବା ଅନେକ ମିଳ
ଥିଏ ଏହାରୁ ଲାହି ହୋଇ ମୁହଁରାବା । ଏହାର
ପ୍ରକାର କର୍ମକାରୀରେ କର୍ମକାରୀ ହେବା ଶୁଦ୍ଧ
କରନାହିଁ ହୋଇ ଥାରେ ।

ପାଞ୍ଚମାର ଆ ଏ ମର ଶୁଭଦାର ଘଟିଲେ
ଯେ କରିବ କହିଲୁ ଦରିଦ୍ରାର ସତ୍ତାରେ କାହାର
ମାନେ କେଳିଯାଉଥି ଜାହାଗୀ ଯୁଧାର ଉନ୍ନତି
ମିଳିବା ଅରହ ହେଠିବ ଲକାରେ କହି ଯୁଦ୍ଧ-
ଚିର ଏବେଦାନ୍ତ କୋଣ ତ ସବୁର ଥିଲୁ
ପରିବ କରୁଥିଲେ ଏଥରେ ସ୍ଵର୍ଗ କ୍ଷେତ୍ରକୁ
ତ ହେବାର ପରିବ ମନ୍ଦିର ପରିବର୍ତ୍ତନ ତ
ପଥିଲାହୋଇ ଯଥ ନ ହେବ ଏବେ ଦେଖାଯା
ପକା, ତ ମହାତ୍ମା ଏ ଦୃଷ୍ଟିମୁକ୍ତି ଜୀବ
ନ ହେବୁ ଏ ଦୃଷ୍ଟିର ହୋଇଥାଏ । ଅନ୍ତିମ
ପଥ ପ୍ରକାର ହେବ କୋଣିକ ତକ
ଏହିମୁକ୍ତ ଥାଂଦିଆରେ ରୁହିଯାଇଲେ ଏଥି ଏ
ଦୃଷ୍ଟିମୁକ୍ତର ବରମାନର କାଳ ବାହାରିଲୁମେ
ଆମେତିଚ ପାଞ୍ଚମାର । ପ୍ରଥମ ସ୍ଵତମର
ଏ ଏ ସମୟରେ ଦେଖାଯାଇଲେ ଏହା ଅନ୍ତରୁ
ଅନ୍ତରକାଳ ଯାତ୍ରାଂତକରୁ ଫରକ ମହାମୁଖ
ଶାମରକ କଥି ଏ ଯୁଧାର କୁଠା ପରିବ୍ରାନ୍ତ
ଅଥ ପଥାର ମନେ । କରେଥିଲେ ବେ କାହା
ଏ ମହାତ୍ମାଙ୍କ ଏକାଂତରେ ଦୃଷ୍ଟିମୁକ୍ତିର ବ-
ଦୃଷ୍ଟିମୁକ୍ତିର ବନ୍ଦୁମହାମାନ ପ୍ରଦିଷ୍ଟିତ ହେ

ମାସରେ ପ୍ରୟୋଗକାରୀ ହେଲେ ପ୍ରମାଦ କରୁଥିଲା
ଆମଦାନକୁ ଧର୍ମକାର ହଲେ ଓ ତଳାଭବରେ
ଦେଖିଯୁ ସଙ୍ଗିର ଅର୍ଦ୍ଦୀ ହେଲ ଏବ ଦେଇ
ଅନ୍ତର୍ମାନ୍ତ୍ର ନମ ହେ ଫୁଲର ହେତା ପ୍ରମଦ
ଦେଇ ଉପରେ ପାଦ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଚାଲିଲ
ଆଦ୍ୟ ହେଲ ଓ ପାଦ ସତର ଜାଗର ସମୟ-
ରେ ବନ୍ଦେ କରୁଥିଲା ମନ୍ତ୍ରରେ ବରତ୍ତୁ ପ୍ରମାଦ
ନଲୋ ଏବଂ ଶାରୀରିକ ଦୂରତ୍ତରୁ ଯେ ନାହିଁ
ହିତ ଦୋଷଅଛୁଟ ନଲକେ ଏଥିରେ କହେବ-
କହ ପାଇ ଦୋଷଅଛୁଟ ଯେ କେତେବେ ଦୋ-
ଷକ ନିର୍ମିତ ହେଲାନେ ଏଥି ମହୋତ୍ସବ
ଆଜି ଦୂରପାଞ୍ଚବେ କାହିଁବୋଲି ଧିକ୍ଷାନ୍ତ
କରୁଥିଲା।

ବାଲ୍ୟ ଦିଗନ୍ତ ରହିଥିଲେ ଏକ ମଧ୍ୟକାଳୀନ ପାତା
ପଶ୍ଚିମ ଦେଖିଲା ଉତ୍ତରରେ ବିଜେ ଚାଲିଛି,
ଏହି ମନ୍ଦିରାଳ୍ୟ ଏକ ଅଛି ଉତ୍ତରପଶ୍ଚିମ-
ମେଦ୍ରାତ୍ତମାନ୍ ମୁଖର ମହିନୀରେଣ୍ଡା
ମାତ୍ରାମର୍ଯ୍ୟାନ୍ ହେଉ ଥିଲୁ ଏହି ଭାବରେ
ଥାରେ ବିଜେଷ ଗରୁଣ୍ୟ ମହିନୀର୍ଯ୍ୟ ଓ
ଲକ୍ଷ ଦାନ୍ତମାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଲାଗା ସମ୍ମର୍ଯ୍ୟ ଏହି
ପରିବାରୀ କଥି ଅଛିଲା । ଏଠା ଲକ୍ଷର ଧରିଲୁ
ମର୍ଯ୍ୟ କାହାରେ ସହାୟେ ମହିନୀର୍ଯ୍ୟର କରିବା
ପଠାଇବାରୁ ଦେ ଦିନ୍ତି ହରାଇ ଉତ୍ତରପଶ୍ଚିମ-
ମେଦ୍ରାତ୍ତମାନ୍ ଅଛି ମହିନୀର୍ଯ୍ୟ ଏହିରେ
ମୋର ମହିନୀର୍ଯ୍ୟ ହେବାରେ ମହିନୀର୍ଯ୍ୟ
ଦିନାନ୍ତରେ ମହିନୀର୍ଯ୍ୟ ମହିନୀର୍ଯ୍ୟ
କାହା ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ନାହିଁ ମହିନୀର୍ଯ୍ୟ
ଦେ ଦିନ୍ତି । ଅପର୍ଯ୍ୟ ଦିନ୍ତି ଏହିରୁ
କର ଏକ ବାଲ୍ୟମୂଳ୍ୟ ଏହି ମହିନୀର୍ଯ୍ୟ କାହା
ଦିନ୍ତି ଏ ହିନ୍ଦମରେ ବିଜେଷରେ କରିବାକୁ ଏହି
ଦିନାନ୍ତରେ ଦିନାନ୍ତରେ ଏହି ଏହି ଏହି
ପ୍ରକାଶ । ଆମେମାନେ ଏ ଭାବରେରେ କଥିବା
ଦିନ୍ତିରେ ପରିବାର ମହିନୀର୍ଯ୍ୟ ଏହାର କର
ଦିନ୍ତି କାହାର ମାତ୍ରମାନାମାନ୍ ଏ ଦିନ୍ତି ପରିବାର
ମର୍ଯ୍ୟ ଦିନ୍ତିର ଦିନ୍ତି ଏହି । ଏଠାରେ
ଏ ଦିନ୍ତି ଉତ୍ତର ହେବାରେ ଏହି ଦିନ୍ତିରେ
ଦିନ୍ତି କାହାରଙ୍କ ପ୍ରକାଶ ଦିନ୍ତିରେ ପରିବାର
ଦିନ୍ତି ମହିନୀର୍ଯ୍ୟ କାହାର ଆହାର । ଆମେମାନେ
ଦିନ୍ତି କରୁଥିବ ବାଲ୍ୟ ଦିନ୍ତି ରହିଥିବେଳେ
ଦିନାନ୍ତରେ ସଜା କିମ୍ବା ଜଳ ପରିବାରେ କରି
ଦିନ୍ତିରେ କରିବାକୁ କରିପରିବାକୁବେଳେ ବାଲ୍ୟ ଦିନାନ୍ତରେ
ଦିନ୍ତିରେ ମହିନୀର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁବେଳେ ବାଲ୍ୟ ଦିନାନ୍ତରେ

ଶୀଘ୍ର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା ମହିଳା

ଭାବୁଳସାହେବ ।

ନୁହେ । ଯେଉଁ ଜାତରେ ସ୍ଵରୂପଠାରୁ ଧୀ
ଏକମାତ୍ର ଜାତି ରହିଥେ ଦିବାରୁ ଟଙ୍କାଟଙ୍କା
ପଞ୍ଚଟଙ୍କା ଏବଂ କଳାବା ଗୋଟିଏ ପାଇଁ ମାତ୍ରକେ
ଭରିଛି କିମାର ଦେବାକୁ କୃଥିଲା । ଏଥିଲା
ପ୍ରକଳାର କଥା ଦେବା ବଢ଼ି ବିଷ୍ଣୁ ଜାରା
ଯାଇ ଥିଲା ।

ବଜ୍ରାୟ ବସନ୍ତପୂର୍ଣ୍ଣକ ସରର ପ୍ରଥମ ଅଧି-
ଦେଶକ ଗଲିତମାର୍ଗର ହାତ ଛାନ୍ତରେ ହୋଇ-
ଥିଲା । ଏହି ଅଧିଦେଶକରେ ସେ ମନ୍ତ୍ର
ଆଜନର ବିନୁର ବିବାହ ଦେବ ସଙ୍ଗପତି
ମାନ୍ଦିବର ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ସାଦେବ ସେ ସମସ୍ତର
ପ୍ରସର ଏହିପରି କଲେ ତ ପ୍ରାନ୍ତରୁ ଆଶ୍ରା-
ମକ ପାଶରୁଥି ସମ୍ରକ୍ଷରେ ସିନ୍ଦେହୁ ଉମ୍ଭିତଳ
ପ୍ରଯୋଗ କରାମି ମାସରେ ଅଗର ଦେବ ଏହି
ସରର ଏହି ଦେବର ପ୍ରସର କେବା ଧୂରୁ
କାନ୍ତ ବିବାହ ଆଜନ ପ୍ରବୃତ୍ତ ଦେବାର
ପାଶ ଦେଇ ଥିଲା । କିମ୍ବା ତାର ବିଭାବ ବାଟ
ମାର ପ୍ରାନ୍ତରୁ ତ ମିଳିବିପଳ ଅନୁଶାସନ ମନୀ-
ଜଳ ଅଧୀନରେ ଦୃଷ୍ଟି ପାହା ଦେବା ବର୍ତ୍ତମଣେ
ଚାହିଁଏ ଶୁଦ୍ଧ ବିଳ ଦୃଷ୍ଟିତ କେବଳ ଏହି
ବର୍ତ୍ତମଣେ ଦ୍ୱାରା ବିଷୟର ପରିମୁ ଅବଳ ଏହି-
କୁଠା ହେତୁ । ଏହି ନିରାଶା ଯେଉଁଠି ପର୍ଯ୍ୟାନ
ପାତ୍ରରେ ଏ ପରାମରଶ ମନ୍ତ୍ରର କମ୍ପିତ ଖପିତ
କେବଳ ଅର୍ଥାତ୍ ଶର୍ତ୍ତେ ତୁମେରେ କୁବା ସହିବ
ବୈଷ୍ଣଵ ଆଜନ ଏବଂ ଶକ୍ତି ଅବିଧ ପଢ଼ୁଥିଲା
ଏହି ବାଜାରମୋହ ଅରାଜ । ଅରାଜ ସମ୍ରକ୍ଷଣ
ଆଜନର ସହାୟତା କମ୍ପିତ ଏହି ତୁମେ
ଶକ୍ତିର ପ୍ରୟୋଗର ଦେବାର ଅଛି । ବିଜ୍ଞାନ
ପରିବର୍ତ୍ତନର ପରିପରା ବିଷୟର ସମ୍ବନ୍ଧ ଅଛି ।
ଦେବର କ୍ଷେତ୍ର କର୍ମଚାରୀ କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରକାଶ ଏହି
ପ୍ରକାଶତାରୁ ଅଜାଣ ଭ୍ରମ କରିବା ସହିବ
ହେବ । ଉତ୍ସର ଓ ଆନ୍ଦଳେଗୋଜ ଅରାଜକ
ପ୍ରୟୋଜନ ଏହି ଦେବର ଆଜନରେ ଜଳା-
କାନ୍ତ କରିବ କାର୍ମଚ ପ୍ରତ୍ୟେକ କେବଳ
ଧୂରୁ କରିବାର ଯଥାର୍ଥତାରେ ଲିଖିବକ ହେ-
ବାର କରିବାରୁ ଧୀର୍ଘ କେବଳ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମଣେ
ଅଣ୍ଟର କବା କରିବୁ ହେବ ଏବଂ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧ
ପ୍ରକାଶର ପରିପରା ମନୁଷ୍ୟମାନ କରିବେ
ଅନ୍ତର ବିବାହ କିମ୍ବା ହୋଇ ଯିବା ।

କିନ୍ତୁ ଆଜି ଯୋଗିବ କିମ୍ବା ଆଚଳର ପିଲ୍ଲା
ଏହି ଦେବରେ ହୋଇ ପାରେ ଅର୍ଥାତ୍
ଗୋଟିଏ କୌଣସି ସଙ୍କରିବେ ଏବଂ ଆଜି
ଗୋଟିଏ ପ୍ରମାଣ ପୁଲିଷ ସଙ୍କରିବେ । ଏ ଉପ-
ଯୁଦ୍ଧ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଦ୍ୱାରା ହେଉ ଅଛି ଏହି
ସେଇ କିମ୍ବା ପରମର୍ଶ ଅନୁଵାଳରେ ହୁଏ ପ୍ରତିବାର
ସମ୍ପାଦିତ ଅଛି ।

କତ୍ର ସାହାରିକ ବ୍ୟାପାର । ମାନ୍ୟଶୁଭ୍ରତ୍ତ ଫତ
ଅଳ୍ପ କାହାରିକ ସମ୍ବନ୍ଧ କରିବା ଯେବେଳେ
ସର୍ବଧର୍ମ କା ଦ୍ୱାରା ବେବଳଜଣେ କମିଶନର
ଦେଇ ରହିଥାଏ ମାନ୍ୟଶୁଭ୍ରତ୍ତ ପଞ୍ଚରେ ଫେରି
ଦୂଷି କହୁଛିବା । ଅଥବା ମାନ୍ୟଶୁଭ୍ରତ୍ତ କମିଶନ
ଦେଇ ମଧ୍ୟରେ ଲାଗି ହେଲେ ଅଭିନାନ୍ତୀ
ସାରେ ବନ୍ଦାରି ଆପର ପାର୍କରେ ବ୍ୟାପାର
ଦେଇ । ସେ ସାଲ କବାଳନ ଦିଲେ ମାତ୍ର
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମନୀକରଣ ହୋଇ ଘାରର ସେ ପ୍ରକଳ୍ପ
କୁ ଅପରି କାହିଁ ଏହି ଅମ୍ବେସନର ଦିବେ-
ଚନ୍ଦ୍ର କରୁଣ ଓ ଯେଉଁ ମାରଖେଟମାନଙ୍କର
କମିଶନର ଦେବାର ରହା ନିଷାନ୍ତ ବଳବନ୍ଦ
ଜାହାନ ବିଜ୍ଞାନ ସକାରେ ପ୍ରାଣୀ ଦେବାର
କୁଣ୍ଡି ।

ତେ ସ୍ଥାବର ବିନବତା ଘରେକୁଣ୍ଡେ ଦେଖି
ଶୁଣୁଁ ସେ ନୃଆଲିର ମଳିଶ୍ଵର ଯେଠା
କମିଟିର କଣେ ବିଶିଳର କିମ୍ବା ହୋଇ
ଯଜ୍ଞାର ପେବେ ଗବ୍ରିମେଷ୍ଟ ନୃଆଲିରେ
ଏହି ଦଳେ ହେବେ ଅଳାଳିଙ୍ଗ ପ୍ରାନ୍ତରେ କେବେ
ପର କି କରିବେ ବେଳେ କଷ କହିବ ? ଏଥିରୁ
ଦେଖାଯାଇଥିବ କି ତଳ ମଳିଶ୍ଵର ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ପ୍ରପ୍ରାବ କଲେ କହିଲୁ ନାହିଁ ରେ ଅଧିକ
ଦେବେ ଗାହା । ଗାହା ଅବଳା ମହେତାର
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦେଇଲବ ନାମ ହାତିପାଇ । ଏଥି
ମୟରେ ଶୁଣାଯାଏ ଯେ ବନ୍ଦବର ମଳିଶ୍ଵର
ଅପାକୁ ଧରିବ କବର ମଳିଶ୍ଵରକୁ
ଏଠା ମେଲାଇପାଇଛିବ ତଥେ ଉପେକ୍ଷନର ବି
ରୂପ ଦୟାରୁ ହେବା ସମ୍ମାନ ଗର୍ଭମେଷ୍ଟରେ
ପ୍ରସାଦ କରିପାଇଛନ୍ତି । ଏତର ଅଳାଳିଙ୍ଗ କେ—
ହେବ ପୁଲରେ ହେବାର ବିଠି ଦୁଇ ।
ତାହା ଦେଲେ ଆଜୁଥାସକର ଧ୍ୟାନମର୍ଦ୍ଦ
କରିବର ଅଳମର ହେଲାମକୁ ହେବ । ତକୁବ
ଛଦେଇ ସାଧନ ଦେବ ନାହା । ମାର୍ଗସ୍ଥକର
ତଥେ କନିଷ୍ଠର ଡେବ ପେ ବୌଗମନରେ
କାହାରୁ କୁରୁ ଏଥର ସଳ୍ଲ ଅମ୍ବମାତ୍ରେ
ଏଥି ପଥେ ଦେଖାଯାଇବୁ । ଏହି ଅମ୍ବମାତ୍ରକି
ପଢ଼ୁଯୋଗୀ ଦେଖାଯାଇ ଅନ୍ଯମୋଦଳ ବର
ଅଗ୍ରନ୍ତି । ଅମ୍ବମାତ୍ରକି ଏହାର ପାଇବ କୋଣ
ନ ଥିଲାବୁ ଏଠା କାରିମ ଦକ୍ଷମରୁଷ କିମ୍ବା କି
ହେବ କାହା ପୁରୁ ବନ୍ଦବର ଅନୁଧାସକ ବିଧ
କେବଳ ଜୀମାତ୍ର ପରମାତ୍ମା ହେଲା । ଏବେ
କିନ୍ତୁ ହୀଲ ଅନୁଧାର ଦେଖା ଯାଇ ନାହା
ବାପୁରକୁ ମଳିଶ୍ଵରକର କନିଷ୍ଠନର ହେବ

ତେଣା ମୁଦ୍ରିତକର ଅନ୍ଧାଳ ଦେଖି ସମ୍ମାନ
ରହ ଓ ସେବକ ଦକ୍ଷ ବ୍ୟୟ ଦେଖି ଥିଲୁଛି ।
ମର ସ୍ଵପ୍ନରେ ପଢ଼ି ର ଗୋଟିଏ କୃଦୀତରଙ୍ଗ
ମାଠମାନଙ୍କ ଦେଇ ଥିଲୁ ବର୍ଣ୍ଣମାନ ଅଛ
ଗୋଟିଏ କୃଦୀତରଙ୍ଗ ଦେଇ ଥିଲୁ । ସବୁରଙ୍ଗ
ଲେଖି ଥିଲୁଛି କାଳେକାହିଁ ଯିନ୍ତୁ କର୍ମ-
ଶୂନ୍ୟମାନଙ୍କ ନିଷ୍ଠାର କାର୍ଯ୍ୟ କି ପହଞ୍ଚି କମିତି
ତର ମନ୍ଦିରାବ୍ଦ ଦରି କର୍ମଶୂନ୍ୟମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ-
ପ୍ରସ୍ତୁ ନିଷ୍ଠାର କହୁ ସବ୍ୟ ଗମାଦପଦିମାନେ
ସେମାନଙ୍କ କହି ଯରିବେ ଏହା କହା ପାଇସି
ଦ୍ରୁ ସୁନ୍ଦର କହୁ ଯରିବେ ବାଜାରାଫା
ବାଦୁର ପର ପୋକିଟ କହୁଦର୍ଶୀ କର୍ମଶୂନ୍ୟକୁ
ଡ଼ାଇ ଦେଇ ପର ସ୍ଵପ୍ନର କାହାଙ୍କ କ
ହାରିଥ ଆନନ୍ଦମାନଙ୍କ ଅଭିଭୂ କହା ଯାଇ
କାହା । ଏହିଲୁ ଦର କର ସମାଦରଚିର
କୁର୍ରି ଅଭି କି କୋଇ ପାରେ । ମହ ଏହି
ସଙ୍ଗେ ଅନୁଭାବ କହୁ କାଳ କମିତି ମୁଦ୍ରାପଦ
ସଙ୍ଗେ କ୍ଷେତ୍ର ଭାଗ କରିବା ବିଷୟରେ ଅପରା
ଜୀବମାନଙ୍କ କାହାରଙ୍କ କାରିବ ବିଧାକାନ
ବାଦୁର ଲେଖକ ଦିପଦେଶ କହିଲ ଅଭିଶ୍ରୀ
କେମତ୍ତ ପଢ଼ିବ କହିଥା ଏ ଧେନ୍ଦର ସନ୍ଦର
ଦେଇଦେଇ । କାଳସମ୍ମାନର ମୁଦ୍ରା କର୍ମଶୂନ୍ୟମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟ ପାଇସିରବେ କହି କର୍ମଶୂନ୍ୟମାନଙ୍କ କୋଣାର୍ଦ୍ଦେ
କାହିଁ କାହିଁର କାହା । ଦେବେ କହି କର୍ମଶୂନ୍ୟମାନଙ୍କ
କର ପ୍ରୟୋଜନ କହି । ଯେବେ କିମ୍ବା
କର୍ମଶୂନ୍ୟମାନଙ୍କ ଅପକ୍ରିୟେ କରି କାହାରେ
ଦେବେ କହିଥା ସବ୍ୟାର କରିବେ ଯଥ
ତ ଅଛ । ନିମ୍ନପୁ କର୍ମଶୂନ୍ୟମାନଙ୍କ ଅପକା କହିରୁ

ପାତ୍ର ମହିନୀ

“ପତ୍ର କଥାହିଲେ ଗଲି ତଥା ଅଛନ୍ତି
ମନୁଷ୍ୟର ଶବ୍ଦ ଖୋଲ ଯାଉଥିଲୁ ପାହାଣ୍ଡି”

ଶ୍ରୀନାରାଯଣ ବୁଥପେର ଦରି ଯାହା କିଛି ଅଧିକ ବୁଝିଲୁଗା ନାହା ଅତି ଆମାଜିବ ସୁଚାରୁ ଖୋଜେଇ ମହିଳାମାନଙ୍କରେ ଲେଖିଲାମନିହର ଏ ହିଂସ ଯେ ଅନ୍ତର୍ଭକ୍ଷ ଦେବାର ସମ୍ମାନକାଳୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସନ୍ଦେହ କାହାର ନାହିଁ ଅମେସାନେ ଅନନ୍ତର ଦିନିଧି ପକାଶ କଢ଼ିଲୁଗି ଘେମୁବାବର ପରି ତେବେଟିକିଲେକୁବ ପରାମର୍ଶ ଦ୍ୱାରା କରି ଖୋଜିଥ ମତିଗାନକରର ଲେଖିଲାମ ଦେଖ ଅଛିନ୍ତି ଅମ୍ବୁମାନେ ଧ୍ୟାନ କରୁଁ ବାହାରେ ଏହି ମୁମ୍ବରର କ୍ଷତ୍ରକୁ ପ୍ରାଣାବେ ଭାବିଲା ମନେ ଅଛିନ୍ତି ଧ୍ୟାନ ପାଇ ଅଭିନନ୍ଦିବେ, ମଦରେ ଧ୍ୟାନ ମଧ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଅନୁଭବ ସମ୍ମନେ ଗୋପନୀୟ ମଜ୍ଜା କରି ବିଷ୍ଣୁ ତଥାର ଦେବା ଦିନେ ଅନ୍ତରେ ପ୍ରାନେୟ ଦେବବେଦ ପେଣାମୁଦ୍ରାରେ ଆଲାଦାର ପ୍ରସାଦ ଦର୍ଶନକୁ । ଲେଖିବିର କଷ୍ଟ ହେବାର ପୂର୍ବତ୍ତୁ ସେବେଶବିଧାନ କୋର ସପରି ପ୍ରାଣବ କରେ ଏଥୁତିର ଅମେସାନେ ଜାତକୁ ଧର୍ମବାଦ ଦେଇଅଛୁ । ଏହିର ବରକୁ ଏହା ବାର୍ଷିକେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଇ ମଧ୍ୟ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ଲେଖମନଙ୍କର ବୌଡାର ସୁଧାର ନାହିଁ ସେମାନେ କେବଳ ଦାତିତ ଫରମନ୍ତୁ କହି ବିଦ୍ୟୁତ୍ତମ ସେମାନର ମନ୍ତ୍ର ଅନୁଭବରରେ ବୌଦ୍ଧି ପ୍ରକଳ୍ପର ଦରଭା ଆପି ଅମେସାନଙ୍କ ମନକୁହୁଏ । ଏହିର ପୂର୍ବ ଦେବ ଅନନ୍ତକ ଶବାଦ କୁମି ନର୍ତ୍ତମନ ହାତୁ ଲାଞ୍ଚୁ ଦେବାନଶ୍ଵର ନମେୟ ହେ ଅନେକ କିମ୍ବା ଅନ୍ତର କଷ୍ଟ ହେବ ଏଥିରେ କୌଣସି ସର୍ବଦା କାନ୍ତି ପ୍ରଦର୍ଶନ ମନ୍ତ୍ର ଦେବରରେ ଦୁଃଖରୂପେ କହ ତମୀର କରିବାକୁ ସମ୍ଭବତ୍ୟା ଓ କବେକୁବ ସାହେବ କରିବାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଅଧେଶକେ କାନ୍ତି କରିବା ପରାମର୍ଶକୁ ଲାଭ ଦିଲ୍ଲିରେ ଭାବୁଡ଼ା ଓ ବେରଧାର ଅନ୍ତର ନିଜକାର ପରାମର୍ଶକେ ପରାମର୍ଶ କୁବେଶିତୁର,

Digitized by srujanika@gmail.com

ପ୍ରାଚୀର କଳ୍ପିତ ଦେହରେ ଧର୍ମଶାସନ
ଅପାରାଧି ଦିଖ ମହାତ୍ମା ରିପକ ଯାଏଇ
ଶର୍ଵିଷ୍ଣୁ ସନ୍ଦର୍ଭ ଉତ୍ତର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦୂର
ବୋଲ ଅପାରାଧି ଦିଖ ପ୍ରକୃତ ଜୀବନରେ

ଦେଖିବାକୁ ପ୍ରତିବନ୍ଦିତ ହେଲା ପ୍ରତିବନ୍ଦିତ ମରିବାକୁ ହେଲା । ଏହାରେ
ଯେ ଫେରେ ଶ୍ଵାସାନାଳରେ ନିଜାନନ୍ଦନ
କବୁ କବ ପାଥରରେ ଘର୍ଷି ଥିଥିଥେ ଆ-
ଶ୍ଵେତମାଳକ ହେ ପାରୁଅଛି ସେ ତେ ବିଲପରେ
ଆଜ ଏହି ପର ପଦବୀ ଦୂଷି ଉତ୍ସିଷ୍ଟତେ ମାତ୍ର
ଭାବରବାଦିକି କର୍ତ୍ତମାଙ୍କ ମରାମତି କୁନ୍ତି
କୁନ୍ତିର ମହାଦୟର ମୂର୍ଖାଧେଗ ଭାବରବାଦ
ପଡ଼ିଲା । ମୁସବିମାନ ଭାବରବାଦ ପ୍ରତିବନ୍ଦିତ
ଦେଖିବାକୁ ମାତ୍ରମାନାଳରେ ଧେର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ସିଷ୍ଟ-
ବାସି ପାଇଲା ପାଇଲା ତର ବଜାଯରେ
ବାଜାଯରେ, ତେର୍ଣ୍ଣ ଭାବରବାଦ ଦୂଷିତେ
କବୁ ପରାମାଣୁମାନାଳାକୁ କହାନ୍ତି ପରାମାଣୁ
କବୁ ମନ୍ଦର ଦେଇବ ଏକା ଅନ୍ତରେକେମାନଙ୍କ
କାନ୍ଦିବାନାମକୁ କହି ପରାମାଣୁ । ବସାନେ
ବବିଷ୍ଟାର ପୁରୀର ଦେଇବ ଭାବରବାଦକୁ ପଥିଲା
ପାଦୁ ଏବଂ ଶୁଭମାନମାନକାରୀ ଯାତ୍ରାମେ
ମାତ୍ର ଦେବକୁର୍ବଣକାରୁ କବ ଅକାଶରେ ଶ୍ରଦ୍ଧ-
ମାର୍ଜି ପରିଚେତ୍ତା ଥାଇବା କଲ ପ୍ରତିବନ୍ଦିତ ଦେଖିବା
ଯେତେ ମହାକାଶ ଭାବ ପରାମାଣୁ କୁନ୍ତିର ମନ୍ଦର
କବ କୁନ୍ତିର ମନ୍ଦର ଭାବରବାଦ କହିଲେ
ପେଣାକୁଣ୍ଠିତ ଦ୍ୱାରା ପରାମାଣୁ ଦେଇବରେ
ଅନ୍ତରେକେମାନଙ୍କ ଏହି ଧ୍ୟାନରେ କର୍ତ୍ତମାଙ୍କ
ମହାଦୟର ମହାଦୟର ଦେଇବରେ ଏହି ପରିବାର
ପରିବାର ମର ପାଇବାକୁ କହିବାର ଦେଇବରେ
ଏହି ଦେଇବରେ କର୍ତ୍ତମାଙ୍କ ଏହି ପରାମାଣୁ କହିଲୁ
ଭାବ ଆଜାର ଦେଇବ ଆଜାର ତଥାରୁ ତଥାର
କାନ୍ଦିବାନାମକୁ କର୍ମର ଭାବ କେବଳ କାନ୍ଦିବାନାମକୁ
କାନ୍ଦିବାନାମକୁ କର୍ମର ଭାବ ଆଜାର କୁ ଉତ୍ସିଷ୍ଟ
ଦେଇବରେ ।

କର୍ତ୍ତା ପଦଶବ୍ଦ ମହୋତସ୍ତୁ ଦଳବିରା ଏବଂ
ଶୁଣେଥ କୁରୁକେ ଯତ୍କାଳକୁ ଗ୍ରନ୍ଥ ପଦ୍ଧତିରେ
ବିଦୁତ ଲକ୍ଷ୍ୟର ପାଠ ଦେଖିବାର ପାଶରୁ
ଅଧିକ ଅଧିକତା ନହିଁବା । ତଥାକୁ ବେଳୀ
ପ୍ରେସ୍‌ରେଣ୍ଟରେକାରଙ୍କ ଫିଲ୍ସ୍ ଦେଖିବା ପାଇଁରୁ
ଶାରୀରିକ ସହି ଅକ୍ଷୁନ୍ନନ୍ଦନକୁ ପାଠ କରେ ।
ଯେ ଅକ୍ଷୁନ୍ନନ୍ଦନ ପଢ଼ିବା ମହାମାତ୍ରାଦର ଏ
କାହିଁ ଓ ପଢ଼ିବାକୁ ଆଶା କରିବା ଯଥାପ୍ରେରଣ
କରୁଥିବା ହୋଇଥିଲା । ଅକ୍ଷୁନ୍ନନ୍ଦନଙ୍କ

ପାଠ ପ୍ରେସ ହେଲେନ୍ଦ୍ର କର୍ଜ ପଦ୍ମଚ ମନୋ-
ତ୍ୟ ନିର୍ମଳାଶୁଣ୍ୟ ଉତ୍ତର ପଦାନ ବିଲେ
ଯାଇଛି

ସବୁପାଇଁ ମନ୍ଦିରରୁ ଏହି ହିତମାଳକୀ
ଜାଗରଣମାନ୍ୟ ଏହି କଲିବରକର ଉଚିତର
କୁଟିଳ ଲୋକ ଯେହି କଥାର ଜଗଧର
ମନ୍ଦିରର ପୁରୁଷଙ୍କ ଲିଖିବ ପ୍ରଥମ ଅଛି
ସମୋଧନ ହେବା କାଳରେ ଅର୍ପି କହୋଇ
ରହୁ ପାଇବି ନାହିଁ । ଆପଣମରେ ଅଧିକ
ଆଗମକୁ ଯେଉଁର ପଦ୍ମରତ୍ନକା ଓ ଦୟାରଜକ-
ର କରୁଣପୂର୍ବତତ ବିଥାମଳକରେ ଯାଇଗା-
ନ ଅର୍ଥର ଘୋଷିବ କରିଥିଲୁଣ୍ଡି କହିବେ
ଦୃଶ୍ୟମରର ରାଜୁର ଶିଥୁର ପରିଚେତାକୁଣ୍ଡଳ
ଦେଇ ଅର୍ପି ଯେବେ ଦେବାରୁ ତାବୁ
କରେଥରୁମେ ଅନ୍ତରୁତ କହିଅଛି । ଅମ୍ବର
ପରିବର୍ତ୍ତ ପ୍ରାଚୀଦେଶମାନ୍ୟରୁ ଭାବନବର୍ଷ
ଏହେବର ବର୍ଣ୍ଣ ଦେଖି ପାଇବିବୁ ଯେ
ଆପଣମରେ ଅମୁରବନ୍ଧୁରେହିତାର ଯେଉଁ ପୂର୍ବ
ନିର୍ମଳ ଜାହାନରୁ, ବାହି ଅମ୍ବ ଯେବାକୁ
ସାବରୀ ଦୋଷ ପାରୁ କାହିଁ । ପରି କରିବେବେଳେ
ଅର୍ଥ କରାବ କରୁ ତେ କୋଣ ବାର, କିମ୍ବା
ନିପୁଳାଳୀ, ଅଗ୍ରର କେ ଥମାନକରୁ ଆପ-
ଦେବ ଚିନ୍ତା ପକବ ସଙ୍ଗେ ଅମ୍ବ ପରି
ଆପଣମା ଏହି କାହିଁ ପନ୍ଥରୁ ପାଇବା
କୁ ପରିମ୍ବର ପନ୍ଥରୁ ଦେବିତଥିବା ଅନ୍ତରେ
କେତେବେଳେ ସରଜନ୍ତୁର ଦେବାର ଦୟା ଯାଇ
ଆଏ ଦେବିରମ୍ଭବ ଅବ୍ୟାୟ ଅମ୍ବର ମନର
କହୁଅଛି ଏ କାହିଁ ଅମ୍ବ ଏହି କୁଳର ଜାପିବ
କେ ମହାବାହି ହୋଇ ପାରେ ।

“ମୁଖ୍ୟ ପାତ୍ରମାଦକ ବସନ୍ତ ମୃତ ମର୍ମଠ
ଲାଗୁ ହେବାର ପାତ୍ରମାଦକ କିମ୍ବା ବକଳରେ
ଅବୀ ଦେଖି ଅଜ୍ଞନମୟ କଷ୍ଟକୁ ପାତ୍ରମାଦକ
ଦେବ ଦୂର୍ଲଭ ଦେବ ଶ୍ରଦ୍ଧାମାନେ ଗୋଟିଏ
ବ୍ୟବ୍ସା କରି ଦେଇବନି ତ ଯାହା ଅମ୍ଭର ଦୃଷ୍ଟି
ଅଭିଭାବିତ ଦୟାରେ । ଅମୁମାମାଦକର କରିବ
ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରୀ ମର୍ମଠରେ ବାସିବା
ପାଇଁ ରାତ୍ରିରକ୍ଷେତ୍ରମାନେ ପରେ ମାୟା-
ତୀର୍ଥୀର ପ୍ରକଳନ ଦେଇ ଯେଉଁ ପରାମର୍ଶ
ମାନେ ଦେବା କରିଥାଇଲୁ ପରିବେ ଭବକରୁ
ଅବ ଦେବକର ମଧ୍ୟାଭାଜନ ହାର୍ଯ୍ୟ
ମଧ୍ୟ ବିଭ୍ୟାରେ ହେବାର ଯାବାଜାରେ
ଦେଖି ଉତ୍ସର୍ଗ କହି କି ଅମ୍ଭେ
ପାତ୍ରମାଦକ ବସନ୍ତର ଅମ୍ଭ କଷ୍ଟମୁହିଁ

ହୋଇ ନାହିଁ । ଏହି ପ୍ରତି ମନ୍ଦର ଆଶ୍ରଯରେ
ଆମେମାତ୍ରେ ଭାବରସାମୁଖ୍ୟରେ ଅମୃତାନନ୍ଦି
ପାଇଲୁ ଏକ ପ୍ରକଳ୍ପ ସହ ଜାରି କାରି ସମ୍ପଦ
ହୋଇଥିବୁ ଏକ ଆମ୍ବେ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଭାବରେ
ଦେଇଅଛି ଯେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ, କାରାଙ୍କ

ମେଟେ ଏହି ପୁଣ୍ୟାଦ୍ୟ-ଶୀ ଲୋକମତକରଣ
ଅନୁଷ୍ଠାନ ପାଇସ୍ଥିତ ଅନୁଭବର କହିବାର
ଅମେ ବିଜନ ହେଉଁ ଲାଇ । ଇହି ଉପଳ ଉ
ତାଙ୍କ ପୁଣ୍ୟବିଦ୍ଵା ଶାଶକବର୍ତ୍ତମାନେ ହୃଦୀପ୍ରସ୍ତୁତ
ଓ ଗୁରୁଙ କରି ଦୂର ଲଜାର ଥାଏଇଲା ଏହି
ଭାବା ଦେଖି ଶୁଣ କରି ଛିନ୍ନରେ ଘଣେ
ଯୋଗାଇବା ଓ କଟିପଟ୍ଟାଇ ଲାଖାନ୍ତି ପ୍ରତି
ଅବଳ କୁରକା—ଅମ୍ବର ବନ୍ଦର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରି
ଏ ପୁରେ ଏହା ଜହାନ ଅନୁଧୟକୁ ମନ୍ତେ ଥେ
ପ୍ରମାୟ ଅନୁଧୟର ବିଷବ ଅଧିକାର ଫଳ
ତେ କରାଇବାର ଦ୍ୱାରା ଅପରାମାନଙ୍କ ଭ୍ରମେ,
ଅପରାମାନେ ବୃତ୍ତମଣ୍ଡ ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ
ସାମାଜିକ ପରମାଣୁର ସୁତ୍ରବଦ୍ୟ—ସହ
ସମଜ ଭାବ୍ୟର ବିଶ୍ଵାସ ଏହି ଅଧିକାରପ୍ରକାର
ଓମ୍ବୁ ଚାର୍ଯ୍ୟର ମିଶନ୍‌ମିଶନ୍ ଓହେବୁକପରତା
ସହିତରେ ଜୀବନ ସମ୍ବନ୍ଧର ଅପରାମାନଙ୍କ
ଯେ ଅଧିକାର ଦୟା ପାଇଅଛି ଭାବା—ଗୋଟିଏ
କେବାର ମନ୍ତ୍ର ପ୍ରାପନ କରିବେ ଏହି ଅପରାମାନ
ତେ ପଥବ ନାହିଁ ଆମେ ଯେ ସାଧ କରିବାକି
କେ ସେ ସହ ସବଳ ବୃତ୍ତିର ଦେଖା ସମେ ତୁ
ହେବ କାହାରେ ।

“ଭୁବନେଶ୍ୱର ସୁଲେ ଅପରାଦ କ୍ଷେତ୍ରେ ଏହି
ଯେ ଅପରାଦଙ୍କ ଯେତେହି ହାତରେ ଜାଗିଲେ
କରିବେ—କଣ୍ଠକ ହାତରେ କଥାଖାନୀ ଭାବରେ
ଅମ୍ବୁ ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ଅଳନିବ ଦୋଷଧରୀ । ତାଙ୍କ
ଫଳରେ ବେଳେ ବରତବନିଷ ମଜଳେଟିକ
ହତ୍ତାପି ଲକ୍ଷ୍ମୀରାଜା ପ୍ରଥମ ଏହି ଅପରାଦଙ୍କରେ
ପ୍ରେସ ଏହି ପକ୍ଷି ପକ୍ଷ ଲାଭର ଦର୍ଶନେ
ଅପରାଦଙ୍କ ପୂର୍ବାହ୍ନି ଏହି ଜାଗି ଦେଖି
ଯା ମିଳ ଦେବେ ।”

ଏହେ କଣ ଦିତପଥାରୁଙ୍କ ଲେଖିବ ଏହି
ପରମ ଭଗ୍ନିରେ ଅନ୍ତେମାର ଅଭିନ୍ଵ ଅର୍ପେ
ଶେଷହିତ ଦିବୋଜଅଛୁ ଏହି ଧେଇ ଗୁରୁ
ମାଳ ଗର୍ଭମାଳ ସୁଲେ ଅମୃତାଧଳ ଦିନ ଧର୍ମବ୍ୟକ୍ତ
ଧରନର ଦେଖାଇ ବଢ଼ି ଲିଖି ମହୋଦୟ
ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚବ୍ରତ ପରି ମନୋମୋହି ଦେଖା
ନାରା ପ୍ରକୋପ କାବ୍ୟବାଦିଲି ଅନ୍ତର ବନ୍ଦ
ଲାଗି ।

ଶାପାର୍କେ ସଂଜୀବ

କେ ନାମରହାନ୍ତିର କଷାଯାର କମ୍ପୁଟର କବି
ଅନ୍ତର୍ମୂଳାବ୍ଦ ଜୀବ ଶର୍ମିତ୍ତ ପାମାନ୍ତିକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ହୋଇ ଥିଲା
ପ୍ରମାଦରେ ଦୃଢ଼ ବିତ ଅଧିକର ହେଲେଇଲା ଆମ୍ବ ଫିଲମ
୧୦ ବାଇବ ଏହା ।

ନାହିଁ କାହାର ଜୀବିତରେ ଏହା ବଳେବଳେ ଦିଲେ
ଆସନ୍ତା କାହାର ପୃଷ୍ଠାରେ କାହାର କାହାର ଥିଲା ।

ଏ ଦୂରଦେଶ କଷାୟ ଦୋହାକ ଉପରେ ମାତ୍ରମୁଣ୍ଡଳ କିମ୍ବା
ଲେଖାଓ ଚିତ୍ରଶର୍ମ ହୋଇ ଥାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନରେ ସିଏ ଅଧିକାର
ଦେଇଛନ୍ତି ହେବ ।

ଏଠା କରିବାକୁ ଅଟିଷ୍ଠାନ କାହା କରିବେ କେଉଁଥିରେ ଆଖରି
କରିବାକୁ ଦେବାତ୍ ସମ୍ମାନ ପାଇବାକୁ । କିନ୍ତୁ କାହା ସେ ଏଠା
କେବେଳାକୁ କରାଯାଏ ।

କାନ୍ଦିଲର ଫଳିତାମାତ୍ର ଦେଶୀୟ ହାତର ବନ୍ଧୁତା
ମେଟ୍ରୋ ସର୍ବାଙ୍ଗ ପାଇଁ ଅଭିନନ୍ଦ ମାତ୍ର କାହାର ବିଜେତା
ଦୋଷରୂପ ରଂଗର ଚୋକାର ପରିଣାମ ହଜାର
ହୋଇ ଦୂରୀ ।

ମନ୍ଦିରର କରେନ୍ଦ୍ର କୁଟୁମ୍ବ ପାତେହ ଅନ୍ତର୍ଗତ
ପାତଳ ଏହ ଶାଖା ପାତଳ ଏହ କରେନ୍ଦ୍ର ଉପରେ
କେବଳ ପାନୀଯର ଦୂର କେବଳ ପ୍ରାଚୀ କରି ଅଛି ।
ଦସତ କୃତି ଜୀମୁକୁ ପ୍ରସାଦ ପାତେହ କାନେବରଙ୍ଗ ଏହା
ଦେଇବର ଦେଖ ।

ପ୍ରମୁଖ ଲାଭକାରୀ ଅବଳମ୍ବନ ହେଉଥିଲେ ଏହି ଦୋଷ
ଦେଖାଇଲେ କେତେ ବସନ୍ତ ଛାଇ କର୍ମଶାଲର କର୍ମ ପରିପାଳନ
ଦୂରତତ୍ତ୍ଵ । କେତେ ପ୍ରସର କରିଲେ ଶାଖା ଶୋଭା କାର୍ଯ୍ୟ

ପ୍ରକାଶ ଦର୍ଶନ କରି ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଲେଖି ୧୯୫ ମୁଦ୍ରଣ ପାଇଁ ୩୦ ଟଙ୍କା ଏବଂ ୨୦୮ ଟଙ୍କା ରାଶି ଦେଇଥିବା ପାଇଁ ୩୦ ଟଙ୍କା ଏବଂ ୨୦୮ ଟଙ୍କା ରାଶି ଦେଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଗଲା ୧୯୫ ମୁଦ୍ରଣ

ଏହି ସେ କାନ୍ଦିଲର ଦ୍ୱାରା ତଥାକୁ ଜୟଶିଖି ହୋଇଥାଏ
କାନ୍ଦିଲ କାହାରଙ୍କରେ ଯାଇବାକୁ ଧରିବା ପଢିବା
ମାତ୍ରମେ କାନ୍ଦିଲ-କାନ୍ଦିଲ ଯାହାର କାନ୍ଦିଲ କାନ୍ଦିଲ କାନ୍ଦିଲ

ପାତ୍ରାବ୍ଦେଶୋତ୍ତମାରୁ ଅସରମ୍ଭ କରିବାରୀ ପାଇଁ ଏହାରେ
ତାତ୍କାଳୀନରୁ ଉଚ୍ଚତା ଯେ ଖେତୀ ହିସ୍ତିରେ ଯୁଗାଦିର
ହେଉ ମଧ୍ୟ ଦିନରୁ ଯାଇଥିବା ଏବଂ ବରତେହ ଦେଇ
ଦିନର ନାମ ଲେଖାଇ ପାଇବେ ଏହିଁ । ଅବେମାନେ
ବ୍ୟବ୍ସ ପାଇବେ ଦିନରାହିମ ନାମକାରିଙ୍ଗ ଦାରି ହେବାର
କାହିଁ ।

ତୁମରେ କାଳି ଲାଗୁଥିବା ମାନସମାଜ ହେଉଥିବା ବାଦରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ବ୍ୟକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତ କରିବାକୁ ପାଇଲା
ମହାନ୍ତିର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା

ପ୍ରକାଶନ ଦେଖିଲେ କିମ୍ବା ଏହାରେ କିମ୍ବା ଏହାରେ
କଥାକଥା କଥାକଥା କଥାକଥା କଥାକଥା କଥାକଥା

ପ୍ରାଚୀନ କୋଣାର୍କ ମହିଳାଙ୍ଗଳଙ୍କ ପାଦମଧ୍ୟରେ ଏହି ପାତା ଉପର
ଦେଖିଲୁ ଦେଇଥିଲୁ । ୧୫୫୩ ମୁହଁନେ କାନ୍ଦିଲ ମାତ୍ରରେ କିମ୍ବା
ଦେଖିଲୁ ମନ୍ତ୍ରିଙ୍କ କୋଣାର୍କର ପଥର ଦିଲା ।

ମାତ୍ରବୀପୁଣି ହୀନରେ ଉତ୍ସମାଜର ଦୋଷ କାହାରୁ
ଦେବତା ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ବର୍ଣ୍ଣରେ କିମ୍ବା ଅଭିନ୍ଵା ? ଗନ୍ଧିତାରୁ
ଅଭିନ୍ଵ କରିବ ଯାହାରେ ଏହି ଦାର ସମ୍ବନ୍ଧ
ଯାହାର ଯେ ମେହମାରର ଦଳରେ ମାର୍ଗିତ ଦୁର୍ଲଭ ଉତ୍ସମାଜରେ
ଦୁଃଖର ପରି ହେଲାଏହାଏ ଏ ଦୂରମେ ଦୋଷମାରୁ
ଦୂର ଏ ଦୋଷ କେତେ କିମ୍ବା ଏ ଦୂରତ ଦୂରମେ ଜୀବ
ଅଭିନ୍ଵର ଯମ ଯାହାମରେ ହେବ ।

ଦ୍ୟାନିକ ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାଦୂଷଣ କାନ୍ଦୋଳ
କୁଟୁ ଧ୍ୟେୟ ପାଇ କଥା ଯାହାକୁ ଏହା କରିବୁ
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର

କେବଳତୁ ଶିଖିଲା ଏହାର ମାତ୍ର ତା ଏ ମଧ୍ୟ
ପରିଷାଳାରୁ ଉଚାରିତେ ଦେଖିଲେ କଥାରୁ କଥାରୁ
ଏହା ହେଉଥିଲା । ଏହା ହେଉଥିଲା ଏହା କଥାରୁ
ଏହା ହେଉଥିଲା । ଏହା ହେଉଥିଲା ଏହା କଥାରୁ
ଏହା ହେଉଥିଲା । ଏହା ହେଉଥିଲା ।

ପ୍ରକାଶକାରୀଙ୍କ ମହିନେ ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲି ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲି ପରିଚୟ
ଦିଲ୍ଲି ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲି ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲି ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲି ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲି
ଦିଲ୍ଲି ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲି ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲି ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲି ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲି
ଦିଲ୍ଲି ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲି ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲି ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲି ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲି
ଦିଲ୍ଲି ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲି ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲି ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲି ପରିଚୟ ଦିଲ୍ଲି

କେତେ ପ୍ରଦୟନ୍ମାର୍ଥ ଦୀର୍ଘ ହେଲା ଏହି କାହାର
ପ୍ରଦୟନ୍ମାର୍ଥରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ପ୍ରମାଣ କିମ୍ବା କେବଳ କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ପ୍ରତି ଦେବ । ୧୭ ଏମା ମହିନେ ମେତାଟ ଦେଇ
ଦେଇ ଦେଇ ଦେଇବେଳେ ଅଣ ସମ୍ମର୍ଗ ବହାମୁଖ ଦେଇ
ଦେଇ ୨୦୦ ଛାତ୍ର ଶୋଭାର କଟ୍ଟ ଦେଇଲାହୁ । ଏହି
ମହିନେ ପଦ ଦେଇ ଏହାର ମହିନେରେ ୨୦୦୦ ଏମାର
ଦେଇ କାହାର କଥ ଦେଇଲେ ମହାର ଏ ପରିମାଣ ୨୫ ମହିନେ
ଦେଇ କଥ ଦେଇଲାହୁ, ବାହିକ କିମ୍ବାରେ କଥ ଏହି
ଦେଇ କଥର କଥ ମହାରଙ୍କ କଥର ଦେଇଲାହୁ ।

ନୂତନପାଇଁ ଦେଖାଯାଏ ଶାର୍ଦ୍ଦରକାମରେ ଏହି ହିତ
ହେ ବେଳେ ପାଠୀରେ କରିବାର ହେଉଥିଲା । ଯେତେବେଳେ
ବସନ୍ତରେ ଏହି ଶାର୍ଦ୍ଦର କରିବାର ପାଇଁ ଏହି ଉଚ୍ଛଵି ଦେବଗଣଙ୍କେ
କୁଳାଧିକ୍ଷା ଦିଲ ଦେଖାଯାଏ ଶାର୍ଦ୍ଦରକାମରେ ଏହି
କରିବାରେ । ୨୦୧୦ ମେ ଦିନରେ ବାହାରରେ ବାହାରରେ
ଏହି କୋଟି ମର ଦୂର ଦେଖାଯାଏ ଏହି କାମରେ କୁଳାଧିକ୍ଷା
ଦିଲ । କୋଟି ମର ଡାଃ ଏହି କାମରେ କୁଳାଧିକ୍ଷା
କରିବାରେ ଏ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାରେ ଏହି କାମରେ ଏହି କାମରେ
ଦିଲ କୋଟି ଦୂରରେ ଅନ୍ତରରେ ଏହି କାମରେ । କରିବାରେ ।
କରିବାରେ ଏହି କୋଟି ଏହି କାମରେ ଏହି କାମରେ । କରିବାରେ
ଏହି କାମରେ ଏହି କାମରେ । କରିବାରେ ଏହି କାମରେ । କରିବାରେ
ଏହି କାମରେ । କରିବାରେ । କରିବାରେ । କରିବାରେ ।

ପୁରୁଷମନ୍ଦିର ରେ ଏହାରେ ଯାଇଁ ଯାବାରେ
ଅପରି ତଥା କରିବା ସମ୍ଭବ ହେଉ ବଢ଼ିଲା ପରାମର୍ଶ
କରିବାକୁ ଦୂର ନାହିଁ କାହାର ମନୋଭବରେ କାହାର
ମନୋଭବ ଆପଣ କରିବ ଏହା ଯାଇଁ ଯାବାରେ କରିବା
କରିବାକୁ ଦୂର ନାହିଁ କାହାର ମନୋଭବରେ କାହାର
ମନୋଭବ ଆପଣ କରିବ ଏହା ଯାଇଁ ଯାବାରେ କରିବା

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ପ୍ରେସରିଟର ମନ୍ଦାନୀତି କମିଟି ଅମେରି-
କେ ହାତା ହୋଇ ।

To THE EDITOR OF THE "UTERAL-DIPLA"
Sir,

One feels a sort of hesitation in nearing the editorial sanctum but the present occasion is one in which diffidence appears to be out of place. Under this impression I make bold to appear before you. Without any prefatory remarks, I shall plunge at once in *medias rez.*

The Editor of the *Samskara*
alias Chaturbhuj Babu's heart-friend
or somebody in cognisance comes down
upon him. Babu for certain criticisms
made by that gentleman. But the
public will not be deluded with such

sweet words as "One Dina Babu", "an irresponsible creature like Dina Nath", for they want facts and figures to disprove what has been laid at his door. If Chaturbhuj Babu shrinks from such a task, he will be made to do so.

A word or two in connection with Pathmala will not be unacceptable to your readers. This book was selected as a school book before its publication by the Branch school committee the members of which consist only of Radhanath Babu and Nachu Baba (Vide Director's Report on Public Instruction for 1882-83, page 95). Place alongside this the fact stated by the Sengskaraks that Babu Sri Nath, a younger brother of Radhanath Babu is its author, and the well-known historical truth that some thousand copies of this book were purchased as prizes from Government money, and draw what inference you can. Ten thousand copies have been sold in one year and another edition of ten thousand is out. There are some interested persons who speak highly of this book but it remains still to be seen whether it deserves the amount of praise accorded to it. Let us take certain passages at random.

દેશભક્તિ માનવદેવ પણી ૧૧

Does our learned author mean to say that black lead of which pencils are made is a compound of lead? Such misinformation will go a great way towards teaching the young idea how to shoot.

ପିଲ୍ ଦେଖିବୁ ତୀରଦୟନ ଏ କିମ୍ବାର
କରିବ ।

No. Sir Oracle. The porcelain and
earthen wares seen in India do not
come from China.

The lesson on colour is very interesting. There the author has made a good use of it. I request your readers to read Ganot's physics page 373 para 15-7 Here is the passage.

"As the same phenomena is observed with the other colours of the

